

2021 TOP 100 primer dobre prakse trajnostne destinacije Rogla-Pohorje

Z ROKO V ROKI V ZELENO PRIHODNOST

Nominirana kategorija: Kultura in skupnost

Uvod – Predstavitev problema

Sodelovanje je most med vsemi deležniki v turizmu in tista dodana vrednost, ki tako domačinom, kot tudi obiskovalcem in turistom destinacije lahko ponudi največ ter povezuje različne deležnike. Še vedno pa se žal destinacije s sosednjimi ne povezujejo prav pogosto. Z namenom okrepitve in zagotovitve okvirja za sodelovanje pri skupnih razvojnih in promocijskih aktivnostih ter nadgradnje skupne blagovne znamke, pa so se štiri občine našega območja med seboj povezale in oblikovale novo Turistično destinacijo Rogla-Pohorje. Pred združitvijo, ki jo bomo opisali v nadaljevanju, so občine Oplotnica, Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče na področju turizma delovale samostojno. Vsaka občina je razvoj turizma in promocijske aktivnosti peljala v svoji smeri. Večkrat se je zgodilo, da so se na sejnih predstavljali različni ponudniki z istim promocijskim materialom. Promocijski materiali so se tako podvajali, ponudniki pa plačevali vsak svoje promocijske prostore. Vsaka občina se je trudila zadržati gosta v svojem kraju, ponujala in predstavljala mu je po večini izključno svojo ponudbo. V razvoju turizma je bila dominantna občina Zreče z največ prenočišči, medtem ko so bile Slovenske Konjice s svojo bogato kulturno dediščino predvsem zanimive za dnevne obiskovalce, Oplotnica in Vitanje pa sta turizem imela zastavljen na nivoju turističnih društev.

Vprašanje, ki se je turističnim akterjem pojavljalo je bilo, kako prebojno spodbuditi tudi turistično manj obiskane občine in k njim pripeljati obiskovalce/turiste iz bolj obljudenih območij. S tem bi namreč poskrbeli za bolj enakomerno razpršenost obiskovalcev/turistov in ponudili lokalnemu prebivalstvu možnost dodatnega zaslužka (skrb za blaginjo). Pri vsem tem smo želeli slediti modelu TBL (Triple Bottom Line), ki združuje okoljski, ekonomski in socio-družbeni vidik razvoja turizma, h kateremu smo mi z združitvijo občin dodali še management trajnostnega upravljanja Turistične destinacije Rogla-Pohorje (v nadaljevanju TDRP).

Metoda

Prvi premiki v smeri destinacijskega povezovanja so se pričeli s sprejetjem dokumenta »Načrt razvoja in trženja turizma v destinaciji Rogla-Pohorje 2017-2021«, ki je bil oblikovan v sodelovanju deležnikov destinacije in z izhodišči v vizijah vsake od povezanih občin v destinacijo Rogla-Pohorje. Da pa TDRP danes beleži dobre kvantitativne in kvalitativne rezultate, je posledica aktivnega in sistematičnega

izvajanja prej omenjenih strateških dokumentov iz področja turizma. Pomembno je, da sprejeta strategija ni ostala pospravljena nekje v »predalu«, ampak da smo zastavljene cilje v tem petletnem obdobju dejansko izvajali in jih v veliki večini tudi izvedli.

Ob tem bi poudarili, da TDRP sledi filozofiji trajnostnega razvoja, saj vključuje tako lokalno prebivalstvo, javne zavode (občine), gospodarstvo (turistični ponudniki) in management trajnostnega upravljanja (Turistična kooperativa Rogla-Pohorje), ki vse te akterje povezuje in usmerja z namenom zagotavljanj kakovostnejšega okolja, s katerim bodo zadovoljni tako prebivalci vseh štirih občin kot tudi turisti in zaposleni.

V TDRP so se tako združile štiri občine, da bi sistematično načrtovale trajnostni razvoj in trženje turistične ponudbe (skupne promocijske aktivnosti, razvojni projekti, blagovna znamka Okusi Rogle, izobraževanja za ponudnike, skupni turistični paketi in animacijski program z dnevi odprtih vrat za obiskovalce, skupna kartica ugodnosti, skupna spletna stran, z rezervacijskim sistemom in spletno prodajalno, brezplačni poletni avtobus po destinaciji, ipd.).

Ustanovila se je Turistična kooperativa Rogla-Pohorje, ki ima pregled nad finančnim poslovanjem in upravljanjem razvojnih projektov, ki so skladni z zakonodajo in prostorskimi načrti posameznih občin. Delo na področju skupnega DMMO-ja se je porazdelilo med trenutni kader, zaposlen v turistično informacijskih centrih po občinah. Aktivnosti razvoja in trženja turizma peljejo štirje centri TDRP: Center za kakovost, Center za strateško in operativno trženje, Center doživetij in Center za raziskave in razvoj. Vsak center deluje pod okriljem vodje centra (zaposleni v TIC-ih), ki koordinira aktivnosti delovnih skupin, katere udeležujejo želene vizije in strateške cilje TDRP ter posamezne občine znotraj destinacije. Predstavniki delovnih skupin (sektor za turizem, različna društva, gospodarstvo, lokalne samouprave in lokalno prebivalstvo) vseh štirih centrov TDRP enakovredno načrtujejo in izvajajo aktivnosti za vse štiri občine. Dela in naloge se izvajajo v dobrobit deležnikov vseh občin in TDRP kot celote. Tako smo dosegli usklajenost pristopov »od spodaj navzgor« in »od zgoraj navzdol« za učinkovit razvoj in trženje TDRP.

Za našo uspešno zgodbo h kateri stremijo vse vključene občine pa ni bila dovolj samo skupna strategija, ampak tudi skupna vizija:

- modela mreženja TDRP,
- razvoja in trženja turističnih produktov,
- promocije in prodaje in
- celovita srednje in dolgoročna vizija trajnostnega razvojnega koncepta TDRP.

VIZIJA, ki se izvaja skozi udeleževanje razvojnih in trženjskih kvalitativnih in kvantitativnih ciljev, se glasi:

Rogla-Pohorje je leta 2021 prepoznana kot podeželska destinacija s kakovostnimi programi ohranjanja zdravja in dobrega počutja, aktivnimi počitnicami in pripravami športnikov, kreativnimi vinskimi in kulinaricnimi zgodbami, poglobljenimi doživetij kulturizacije veselja ter spoznavanja z naravo, bogato kulturno dediščino in rokodelstvom, svetovno prepoznanimi športnimi in tradicionalnimi prireditvami

ter poslovnimi druženji, med Roglo in vinorodnimi griči Dravinjske doline, kamor vabijo gostoljubni in aktivni domačini.

TDRP se predstavlja tudi s svojim CGP-jem (logotip) in skupnim sloganom: Razišči, občuti, užij. Na ta način destinacija postaja privlačna in prijazna tako za lokalno prebivalstvo, obiskovalce/turiste, domače investitorje (obnova dvorca Trebnik s sobami v Slovenskih Konjicah, obnova graščine v Oplotnici, glamping Brodej v Vitanju, sodoben pristop k obnovi cerkve v Žički kartuziji, ...) in tuje investitorje, ki dodatno bogatijo turistično ponudbo (Pot med krošnjami Pohorje na Rogli). Češki investitor ZAK je v sodelovanju z nemškim arhitekturnim birojem Stöger + Kölbl v Slovenijo pripeljal novo filozofijo doživljanja narave; »odpiranje« gozdov in narave javnosti na trajnosten način, ob strogem upoštevanju načel varstva okolja. Kot vidimo, investitorji zadovoljni vlagajo v inovativne zgodbe, ki zagotavljajo zeleno prihodnost tudi naslednjim generacijam.

Pomembna nota predstavljenega primera dobre prakse je prav povezovanja med vsemi deležniki v turizmu na destinaciji, ki jih TDRP povezuje skozi blagovno znamko Okusi Rogle in tako domačinom omogoča dodaten vir zaslužka. V TDRP želimo pomembno prispevati k blaginji prebivalcev. Okusi Rogla so blagovna znamka, ki povezuje lokalne ponudnike kulinaričnih storitev in proizvajalce kmetijskih, živilskih in rokodelskih izdelkov, kulinarične prireditve ter turistična vodena doživetja. Izdelki kot storitve so ocenjeni pod budnim očesom strokovnjakov, ki podeljujejo certifikat. Tukaj je pomembna avtohtonost, domačnost, lokalna pridelava, naravni materiali, trajnostna filozofija ipd.

LTO Rogla-Zreče, GIZ je formalno prevzel funkcijo koordinatorja aktivnosti TDRP in postal ključni sogovornik STO, MGRT ter drugih pomembnih subjektov, ki na področju turizma delujejo na nacionalni ravni. Hkrati so vse štiri občine TDRP konec leta 2019 pristopile tudi k Partnerstvu za Pohorje, ki združuje 19 občin, s katerimi aktivno sodelujemo na več ravneh partnerstva (upravno, izvajalsko in vsebinsko). Pomemben del Strategije Pohorja kot celote za obdobje 2022 - 2027, ki je trenutno v nastajanju, bo predstavljala tudi TDRP, ki je v zadnjih petih letih oblikovala svoj prepoznaven DNK, se dobro pozicionirala na slovenskem turističnem trgu in postala pomemben sogovornik nacionalnih turističnih organizacij. Z novim strateškim obdobjem se bo torej postavila v širši kontekst Pohorja kot celote, se nadalje povezovala in razvijala, hkrati pa ohranila svoje edinstvene prepoznavne lastnosti in na njih gradila trajnostni razvoj za človeka prihodnosti. Kot ponosna imetnica znaka Slovenia Green Destination Gold bo vse sile usmerjala v varnost in zdravje domačinov in obiskovalcev ter v sistematičen trajnostni in družbeno odgovorni razvoj turizma na tem območju.

Ključni dejavniki uspeha

Ključni dejavnik uspeha upravljanja trajnostnega razvoja TDRP je, kot že večkrat omenjeno, dejansko sledenje in izvajanje strateških dokumentov, aktivno povezovanje vseh deležnikov v turizmu, njihova močna podpora in nenazadnje osveščanje o pomenu in učinkih trajnostnega razvoja skozi različne kanale (izobraževalne delavnice, zero waste prireditve, objave v lokalnih tiskanih medijih in na družbenih omrežjih). Brez aktivnega osveščanja o pomenu trajnostnega razvoja, o skrbi za naravno okolje, o pomenu ohranitve kulturne dediščine, ne moremo pričakovati spremembe v miselnosti ljudi.

Veliki premiki se zgodijo z majhnimi koraki. Skozi izobraževanja in konstantno osveščanje lokalnega prebivalstva ter turistov.

Verjamemo, da tovrstno organiziranje razvoja turizma v TDRP prinaša učinke na dolgi rok vsem vpletenim. Destinacija pridobi več poslovnih priložnosti, ki jih drugače ne bi, saj z združitvijo postaja bolj privlačna za mnoge domače in tuje investitorje. Skozi skupno blagovno znamko pridobiva na prepoznavnosti, ugledu in zaupanju. Pomembno je, da se ve, da je management upravljanja destinacije tukaj za turistične ponudnike, poslovne partnerje, obiskovalce in lokalno prebivalstvo. Z lokalnimi prebivalstvom komuniciramo direktno ali preko lokalnih samouprav. Komunikacija mora biti redna in premišljena, da doseže svoj namen.

Naučena lekcija

Z vsako spremembo se je potrebno poistovetiti, jo vzeti za nujno potrebno in v dobrobit vseh vpletenih. Zato smo v začetku snovanja TDRP izvedli preko 70 delavnic z različnimi deležniki v turizmu (med hotelirji, gostinci, lokalnimi samoupravami, različnimi društvi, lokalnim prebivalstvom ...). Na tak način smo jim želeli približati idejo o združevanju dejavnosti in aktivnosti na področju turizma ter vzpostaviti zaupanje med deležniki, ki je ključno pri povezovanju in sodelovanju. Namen delavnic je bil tudi, da se management upravljanja destinacije seznani z različnimi interesi različnih deležnikov, jih upošteva v čim večji meri in tako lokalno prebivalstvo vključi v nastajanje TDRP. Tako so prebivalci TDRP lažje vzeli za svojo, saj se je ustanovila z njihovo pomočjo, z njihovimi idejnimi prispevki. Največji izziv, s katerim se še sedaj občasno soočamo, pa je sprememba miselnosti. Da s sodelovanjem in povezovanjem ne izgubimo gosta/turista, če ga usmerimo v drugo občino, temveč le ustvarjamo dodano vrednost destinacije.

Kratek povzetek ključni izzivov s katerimi smo se soočali:

- vzpostavitev (gradnja) zaupanja med deležniki
- izvedba preko 70 delavnic – vključitev vseh deležnikov v turizmu
- upoštevanje različnih interesov različnih deležnikov
- sprememba miselnosti – ideje o povezovanju/združevanju.

Rezultati

Za uspeh TDRP, ki ga v nadaljevanju predstavljamo skozi ključne kazalnike, je bila potrebna jasna vizija, - podoba zelene zelene prihodnosti, merljivi cilji, izvedljivi ukrepi, veliko politične volje ter motivirani in visoko usposobljeni sodelavci, ki skozi sinergijo partnerskih odnosov nadgrajujejo naravno in kulturno dediščino z neponovljivo interpretacijo – pripovedovanjem zgodb po meri obiskovalcev.

V nadaljevanju podajamo najprej nekaj kvalitativnih učinkov, nato pa še kvantitativne rezultate združenja TDRP.

Kvalitativni učinki: zadovoljstvo prebivalstva razvoj ruralnega okolja, razpršenost turistov, s čimer se poveča njihovo zadovoljstvo, odkrivanje skritih kotičkov in pozitivni ekonomski učinki na celotno območje. Možnost novega zaposlovanja in zmanjšanje izseljevanja prebivalstva iz ruralnih območij v urbane centre, s čimer se ohranja krajina in tradicija ...

BZ OKUSI ROGLE

- Tradicionalni gastronomiji predana destinacija
- **Št. certificiranih izdelkov z znakom kakovosti: 239**
- **Št. ponudnikov z znakom kakovosti: 38**
- Št. pridelkov, prehranskih izdelkov z znakom kakovosti: 124
- Št. jedi z znakom kakovosti: 37
- Število rokodelskih izdelkov ter izdelkov unikatnega in industrijskega oblikovanja z znakom kakovosti: 62
- Št. vodenih turističnih doživetij z znakom kakovosti: 15
- Št. kulinarčnih prireditev z znakom kakovosti: 1

DIGITALNA DESTINACIJA in PROMOCIJA

- Nov destinacijski portal www.rogla-pohorje.si
- Destinacijski rezervacijski sistem
- Destinacijska spletna trgovina
- 5 številčkov časopisa Destinacija Rogla-Pohorje, ki služi kot vodnik za obiskovalce
- Nov turistični vodnik Razišči, občuti, užij
- 4 tur-infomati
- AR in VR aplikaciji
- Nova fototeka in videoteka

REZULTATI:

Obisk spletne strani (www.destinacija-roglja.si in www.roglja-pohorje.si) od leta 2017 do leta 2021:

- **Število različnih obiskovalcev (Users): 243.689**
- **Število ogledov strani (Pageviews): 835.599**

ŠTEVILO SLEDILCEV / VŠEČKOV NA DRUŽBENIH OMREŽJIH KONEC LETA 2020:

FACEBOOK

- **FB Rogla-Pohorje: 20.473 všečkov**
- **FB Okusi Rogle /Tastes of Rogla: 1.127 všečkov**

INSTAGRAM @roglapohorje: **2.178 sledilcev**

YOUTUBE Rogla-Pohorje

- **več kot 320.000 ogledov video posnetkov**

KLJUČNIKI TDRP:

#RoglaPohorje #RazisciObcutiUzij #ExploreFeelEnjoy #mojaroglapohorje #OkusiRogle

DESTINACIJA SKOZI EU PROJEKTE

Št. izvedenih projektov: 12

Št. tekočih projektov: 5

Višina počrpanih EU sredstev: 981.000 €

V SMERI ZELENEGA

- 130 nastanitvenih obratov, 3 s pridobljenim trajnostnim okoljskim znakom
- 6 različnih izletov za skupine po TDRP
- 5 različnih paketov doživetij za posameznike in eno družinsko po TDRP (Moja Slovenija)
- 8 postajališč za izposajo koles
- Veliko možnosti za raziskovanje na trajnosten način (10 kolesarskih označenih poti, 7 tras za gorsko kolesarjenje, tematske pohodne poti...).
- Čista in pitna voda

TRAJNOSTNA MOBILNOST

- 14 električnih koles, 2 lokaciji za izposajo
- 8 postajališč za izposajo koles (sistem KolesCe)
- Št. polnilnic za e-vozila: 10
- poletni avtobus (brezplačen)

TRAJNOSTNA KULTURA IN TRADICIJA

- 442 POMEMBNIH ZGODOVINSKIH IN SPOMENIŠKIH STAVB
- 21 MUZEJEV
- 2 enoti Kulturnega spomenika državnega pomena
- 6 destinacijskih prireditev
- 10 ponudnikov vključenih v dneve odprtih vrat
- 35 usposobljenih destinacijskih turističnih vodnikov